

Generalitat de Catalunya
Departament de Treball, Afers Socials
i Famílies
**Secretaria d'Igualtat, Migracions
i Ciutadania**

PROCÉS PARTICIPATIU PER AL PLA DE CIUTADANIA I DE LES MIGRACIONS 2017-2020

**Informe de retorn de les aportacions rebudes a
través del portal Participa.gencat.cat**

Gener de 2017

VALORACIÓ DE LA PARTICIPACIÓ

La Secretaria d' Igualtat, Migracions i Ciutadania ha endegat el procés de redacció del Pla de Ciutadania i de les Migracions, 2017-2020 (PCM) que finalment ha de ser aprovat per acord del Govern de la Generalitat. L'objectiu del Pla és planificar i consensuar les polítiques a emprendre durant els propers quatre anys i per enriquir l'esborrany actual del PCM s'ha emprès un procés participatiu obert a qui vulgui fer-hi aportacions. La recollida de propostes de la ciutadania s'ha dut a terme tant de manera presencial com en línia.

En aquest informe s'analitzen les aportacions de la ciutadania fetes a través del portal que la direcció general de Transparència, Dades Obertes i Qualitat Democràtica ha posat a disposició del procés participatiu del PCM. El període obert per a la participació en línia va establir-se del 21 d'octubre al 7 de desembre de 2016 i la ciutadania podia respondre un qüestionari o bé fer arribar una aportació directament via web.

En total hi ha hagut 45 respostes al qüestionari i 4 aportacions al portal web. En el punt següent s'analitza les principals respostes al qüestionari pel que fa a les preguntes d'opció múltiple. En el darrer punt es tractarà les aportacions al portal web més les respostes obertes que alguns participants van deixar al qüestionari.

RESUM DE LES PRINCIPALS RESPOSTES

Les principals respostes de la ciutadania, segons els eixos i les línies en què s'estructura el nou PCM han estat les següents:

EIX 1: Compromís amb una cultura pública comuna en una societat cohesionada.

Línia 1.1. Compromís per una cultura pública comuna

A la pregunta *Com implicar a la ciutadania en el compromís per una cultura pública comuna des de la perspectiva de la interculturalitat*, la respostes més valorades han estat:

- Promovent la participació ciutadana en els afers públics i adaptar l'estratègia comunicativa d'aquests processos als llenguatges i noves formes de relació dels diferents col·lectius (28% de les respostes)
- Regulant per llei el marc de la interculturalitat, la igualtat i la no discriminació (24%)

Línia 1.2. Visibilitat de la diversitat com un valor que enriqueix la societat

A la pregunta *Què podem fer per compartir uns valors d'una societat que ja és diversa*, les respostes més valorades han estat:

- Fomentar la diversitat cultural als centres educatius (27% de les respostes)

- Promoció de la inclusió en el teixit associatiu català de les persones immigrades (26%)

A la pregunta *Quines accions cal dur a terme per fer visible la diversitat social de Catalunya i per a valorar-la de manera positiva*, les respostes han estat:

- Promoure l'accés de persones immigrades als llocs de treball públics (34% de les respostes)
- Promoció de la presència de persones de tots orígens culturals en els mitjans de comunicació públics (28%)

Línia 1.3. Formació per a la prevenció de les discriminacions i el racisme

Les principals respostes a la pregunta sobre *Com podem combatre el racisme i la xenofòbia* han estat:

- Les campanyes de sensibilització en els àmbits educatius (escola, institut, universitat) per combatre els prejudicis vers les diferències culturals (31% dels casos)
- Formació dels treballadors i treballadores públics sobre igualtat i no-discriminació (24%)

EIX 2: Polítiques per a la igualtat en la diversitat

Línia 2.1. Igualtat d'oportunitats en el treball per a les persones immigrades

A la pregunta *Com es pot incidir en la millora de l'ocupabilitat de les persones immigrades en situació de vulnerabilitat*, les principals opcions han estat:

- Promouent la selecció per capacitats i no per coneixements (32,5% de les respostes)
- Incorporar als programes de foment de l'emprenedoria, accions per posar en valor les experiències als països d'origen (29,9% dels casos)

Línia 2.2. Èxit educatiu dels fills i filles de les famílies immigrades

A la pregunta sobre *Com es pot incidir en la millora de l'èxit escolar dels fills i filles de les famílies immigrades*, les principals respostes han estat:

- Formació de joves immigrants com a tècnics de suport als infants nouvinguts per tal que tinguin un referent d'èxit (37,3% de les respostes)
- Incrementar els programes de reforç per a infants incorporats durant el curs (26,5%)

Com es pot dur a terme una major i millor implicació de les famílies immigrades en l'educació dels seus fills i filles té les següents respostes:

- Cal afavorir l'aprenentatge d'adults en l'entorn escolar (36,7%)
- Realització d'activitats de socialització per a famílies dins l'entorn escolar i realització de tallers de benvinguda a les famílies reagrupades (26,6% dels casos)

A la pregunta *Què pot fer la comunitat educativa per ajudar als fills i filles de la immigració a graduar en ESO i a accedir a estudis post-obligatoris*, les opcions majoritàries són:

- Incentivar la continuïtat dels estudis a través de programes que utilitzin la figura del “mentor universitari” als instituts (34,8% dels casos)
- Emfatitzar la utilitat de disposar d'estudis post-obligatoris en sessions adreçades a les famílies immigrades (28,8%)

Eix 3: Acollida de les persones refugiades que arriben a Catalunya

Línia 3.2. Acció humanitària a les fronteres europees i en origen

Sobre *Quines accions es poden realitzar a les fronteres europees i en origen per acollir amb dignitat les persones refugiades*, les respostes han estat:

- Donar suport a les ONGs catalanes que treballen sobre el terreny (en el 53,8% de respostes)
- Participar en fòrums internacionals sobre protecció internacional (32,7%)

Pel que fa a *Què podem fer - administracions, entitats i ciutadania - per acollir més i acollir millor les persones refugiades*, les opcions més triades han estat:

- Crear un banc de recursos d'habitatge per a persones refugiades (49,2% de les respostes)
- Realització de cursos específics de català per a refugiats (30,2%)

Eix 4: Gestió integral de les polítiques de ciutadania i migracions

En aquest eix, les tres preguntes que es proposaven eren de resposta oberta, per tant, no és possible fer-ne cap valoració quantitativa.

ACCIONS QUE ES DURAN A TERME A PARTIR DE LES APORTACIONS REALITZADES

Donada la naturalesa transversal del Pla de Ciutadania i de les Migracions és difícil indicar, un mes després del tancament del procés participatiu en línia, quines són les propostes que s'inclouran en el PCM. Moltes de les mesures s'han de negociar amb altres Departaments i arribar a un consens sobre les accions en el marc de la Comissió Interdepartamental d'Immigració.

Tot i això, la Secretaria d'Igualtat, Migracions i Ciutadania fa els comentaris i trasllada a la Comissió Interdepartamental d'Immigració les aportacions següents:

Aportació 1

“Es menciona com a possible actuació l'aprovació d'una Llei d'Igualtat i no discriminació. Des d'Amnistia Internacional Catalunya considerem que la Llei és un pas important per establir un marc de defensa dels drets humans i per l'eradicació de la discriminació que pateixen individus o col·lectius en situació de vulnerabilitat. No obstant això, la responsabilitat de les autoritats no acaba en la fase legislativa, i és per això que recomanem el desplegament de la Llei a través de plans integrals locals i autonòmics de lluita contra el racisme i la discriminació. Aquests Plans han de desplegar accions concretes d'acord a una diagnosi sobre la situació de la discriminació, establir uns objectius, un calendari d'execució i una dotació de recursos, entre d'altres”

Comentari: el Govern ha aprovat el 10 de gener el Projecte de Llei per fer efectiu el dret a la igualtat de tracte i a la no-discriminació de les persones, que donarà instruments de lluita contra totes les formes de discriminació. Aquesta nova Llei anirà acompanyada del marc de consens que esperem establir amb la signatura d'un Pacte Nacional per a la Interculturalitat. Aquest Pacte serà un nou marc estratègic construït a partir dels principis ja establerts en el Pacte Nacional per a la Immigració i adaptat a l'anàlisi de les necessitats derivades del nou cicle social al qual estem entrant en matèria de ciutadania i migracions. L'anàlisi de la realitat, el consens aconseguit i la nova legislació permetran el desenvolupament d'accions concretes i coordinades a nivell de territori.

Aportació 2

[Sobre com es pot implicar la ciutadania en el compromís per una cultura pública comuna]

“Col·locar el respecte a la diversitat, l'anti-racisme i el rebuig a la xenofòbia com a valors centrals i compartits”

“Gestionar la diversitat de valors. Jo treballo en un context on hi ha molta diversitat (Xina, Polònia, Nepal, Brasil...). No hi ha ni 4 normes bàsiques acordades. Això crec que contribueix a crear alguns dels conflictes que hi ha. Per exemple, no tots entenem el paper de la dona en el lloc de treball, ni quines tasques ha de fer, ni què pot dir. Tampoc entenem de la mateixa manera els drets de les persones sense sostre i no els tractem igual. Tampoc el dret a donar la teva opinió, això crea molt conflicte. També crea molt observador de coses injustes (segons els valors de la República d'Irlanda) que no diu res perquè en altres societats això s'ha d'acceptar”

Comentari: A Catalunya, com a societat, compartim uns valors comuns que són iguals per a tothom i que no es negocien, basats en els drets humans, la democràcia, el pluralisme i la diversitat. Aquest marc comú s'explicita per primera vegada en el *Pacte Nacional per a la Immigració* del 2008 i es vol actualitzar a través del reconeixement explícit de l'interculturalisme com a marc d'actuació a Catalunya, tal i com es recull al Programa 1.1.1 de l'esborrany del Pla de Ciutadania i de les Migracions.

Aportació 3

[Sobre com valorar de manera positiva i donar visibilitat a la diversitat cultural]

valorar-la de manera positiva

“Promocionar a llocs de responsabilitat a persones migrades preparades i publicitar-les”

“Ser inclusivos con las personas migradas, que puedan incrementar la participación en las instituciones, de forma equitativa. En principio, con contratos, y después con las oposiciones. Deben tener en cuenta el idioma, el catalán como lengua vehicular, pero no impositiva.”

“Incloure persones immigrades en alts càrrecs públics i privats; eliminar l'educació catolico-cristiana definitivament de les escoles públiques i fer-les de tots i totes; fer extens i públic l'impacte positiu de la immigració en l'economia del país.”

“Incorporar a personas de origen migrado, a los Ajuntaments, Generalitat, Diputacions, a través de un concurso de méritos, para lograr transversalidad y equidad, en la administración pública. Es la mejor manera de generar inclusión social, con el ejemplo.”

“Participación de personas migradas en las instituciones públicas, desde los ajuntaments, hasta la Generalitat”

Comentari: Es donarà trasllat d'aquestes aportacions per a articular propostes de canvi normatiu, si escau, o d'establiment de protocols adequats per tal d'aconseguir una presència adequada de persones de tots els orígens en els llocs de treball públics.

Aportació 4

“Tenir un tècnic a cada ajuntament sensible en temes d'interculturalitat i convivència amb coneixements també sobre religions que treballi de forma transversal amb tots els departaments per poder assessorar sobre qüestions que puguin sortir on el component cultural o religiós pugui ser un factor determinant a l'hora d'atendre aquella situació.”

Comentari: Des de fa anys la SIMC dona suport als municipis de més de 20.000 i als Consells Comarcals per tal que hi hagi personal tècnic de referència en l'àmbit de les migracions. També és freqüent la presència de professionals de gestió de la diversitat religiosa. Cal assegurar que ambdós professionals treballen coordinadament.

Aportació 5

“Promoció i suport per part de les Administracions Públiques d'aquelles accions culturals i artístiques de les minories i col·lectius dels nouvinguts”

Comentari: En el marc de la Comissió Interdepartamental es traslladarà al Departament de Cultura la petició per tal que reforci no només les accions de promoció de la participació de les persones immigrades en festes i cultura popular sinó també impulsi la difusió d'activitats i festes pròpies de les diferents cultures a Catalunya.

Aportació 6

[Sobre com donar visibilitat a la diversitat cultural als espais comunicatiu]

“Codi ètic per als mitjans de comunicació que exclogui les referències de l'origen de les persones immigrades i vetlli que el tractament de les notícies sobre els nous immigrants no sigui discriminatori”

“Els mitjans de comunicació audiovisual haurien de fer un esforç per fer visibles aquests 'retorns' a la societat catalana per evitar discursos racistes com 'es porten les nostres feines'.”

“Supervisant els microracismes en la publicitat i els mitjans de comunicació; canviant la perspectiva religiosa que no sigui discriminatòria; canviant el model comunicatiu dels mitjans informatius, els quals assenyalen les persones immigrades com a culpables de les situacions occidentals etc.”

“Integrar-los en igualtat de condicions en els mitjans públics de comunicació audiovisual perquè siguin visibles.”

Comentari: És necessari el tractament responsable del fet migratori per part dels mitjans de comunicació. És per això que un dels àmbits que haurà de tractar el *Pacte Nacional per a la Interculturalitat* és un acord transversal específic en els àmbits dels mitjans de comunicació i, especialment, de les campanyes polítiques.

Aportació 7

“Per tal de compartir cal co-construir: cal promoure la participació política dels immigrants, amb l'horitzó de la participació dels immigrants a les eleccions catalanes.”

Comentari: Considerem imprescindible la participació social i política de les persones immigrades en la construcció de la societat. És per això que hi ha un programa del nou PCM dedicat a la promoció de la participació de les persones immigrades.

Aportació 8

[Sobre la prevenció de les discriminacions i el racisme]

“Especial rellevància que s'hauria de donar a la formació en drets humans i contra la discriminació al personal de l'administració de justícia i de les forces de seguretat. Aquests dos àmbits són clau perquè les persones migrants i minories puguin exercir els seus drets sense cap tipus de discriminació.”

“Caldria incidir més i millor en el cos policial per tal de ser una millor democràcia”

Comentari: Dins la línia de formació per la prevenció de les discriminacions i el racisme es fa especial incís en la formació que han de rebre els empleats públics i els càrrecs electes per tal que tinguin les eines necessàries per fer efectiva la prevenció de les discriminacions i el racisme. A més, es preveu impulsar un manual de bones pràctiques en l'àmbit de les polítiques públiques.

Aportació 9

“Informar als nous catalans dels valors més claus que té la societat catalana i una mica d'història de perquè. Es va molt perdut quan s'arriba a una nova societat.”

“Crear 'padrins' entre el veïnatge de la ciutat i els immigrants per augmentar la interrelació entre ambdós mons.”

Comentari: La informació inicial a les persones que arriben a Catalunya es vehicula a través dels tres mòduls formatius del Servei de Primera Acollida, de manera particular en el mòdul C, de coneixement del país i de la societat catalana. A banda, tota la ciutadania té responsabilitats en l'acollida de les persones immigrades a la nostra societat i en la defensa contra les discriminacions. És per això que una de les mesures que es preveu impulsar és la *Xarxa ciutadana antirumors*, que parteix de l'experiència de la ciutat de Barcelona.

Aportació 10

“Reforçar la legislació i assegurar l'aplicació de les sancions i penes previstes a l'ordenament jurídic pels casos de racisme i xenofòbia.”

Comentari: Pel que fa a l'àmbit corresponent a la legislació estatal, es traslladarà aquesta petició a l'Estat en el marc de la Conferència Sectorial d'Immigració o a través d'altres mecanismes de participació. Pel que fa a l'àmbit català, el projecte de llei per la igualtat de tracte i la no discriminació que acaba d'entrar a tràmit al Parlament de Catalunya, inclou en el seu articulat la previsió de sancions en aquest àmbit.

Aportació 11

[Sobre com combatre el racisme i la xenofòbia]

“Incloent-los a la nostra cultura i que participin i aportin valors culturals catalans”

“Desplegar plans integrals locals i autonòmics de lluita contra el racisme i la discriminació. Aquests plans han de desplegar accions concretes d'acord a una diagnosi sobre la situació de la discriminació, establir uns objectius, un calendari d'execució i una dotació de recursos, entre d'altres”

“Recollir i publicar dades desagregades per origen ètnic i gènere sobre la discriminació per motius religiosos, així com realitzar sondejos d'opinió i estudis sobre les percepcions i experiències de discriminació per tal d'orientar l'elaboració de les polítiques i la normativa en aquest àmbit.”

“Fer seguiment de les iniciatives municipals de prohibició de l'ús del vel integral en els espais públics i de l'establiment de moratòries a l'establiment de nous centres de culte per tal d'identificar les iniciatives institucionals que vulneren el dret a la llibertat de religió.”

“Promoure que els municipis consultin de manera real i completa als grups religiosos durant l'elaboració dels plans d'ordenació urbana per tal d'abordar adequadament les seves necessitats sobre centres de culte nous o existents.”

“Conscienciar a l'opinió pública sobre com l'establiment de llocs de culte és un component bàsic del dret a la llibertat de religió i intentar contrarestar els estereotips vigents sobre les mesquites”

Comentari: Es treballarà amb els departaments implicats des de la Comissió Interdepartamental d'Immigració per tal d'impulsar accions a favor de l'exercici de la llibertat religiosa i de lluita contra les diferents formes de discriminació per raó d'origen. Aquestes accions s'inclouran en diferents programes de l'eix 1 del Pla de Ciutadania i de les Migracions 2017-2020.

Aportació 12

“[La Oficina per la no-discriminació] Ha de comptar entre les seves funcions la recollida de queixes sobre incidents discriminatoris, la recopilació de dades desagregades i la capacitat per poder investigar i donar suport a les persones afectades per actes de discriminació.”

Comentari: D'acord amb el redactat previst en el PCM, la Oficina per a la no-discriminació i la xarxa de punts d'informació que es crearà actuaran com a punt de referència per a la ciutadania per la no-discriminació. Entre altres funcions, es preveuen les indicades.

Aportació 13

[Per a la promoció de l'exercici dels drets de ciutadania]

“Hauria d'incloure la promoció de campanyes informatives adreçades a les persones i col·lectius d'especial vulnerabilitat perquè coneguin i exigeixin els seus drets. En particular, el dret a la salut, ja que els temors a la facturació o compromisos de pagament poden dissuadir a les persones migrants a l'hora d'accedir a l'atenció sanitària.”

“Realitzar campanyes informatives adreçades a les persones migrants perquè coneguin i exigeixin els seus drets. Cal atendre a les necessitats dels grups de persones migrants en situació de major en situació de vulnerabilitat com les dones, nenes o persones amb diversitat funcional. Per aquesta raó, s'ha de promoure polítiques públiques i iniciatives socials i educatives a l'àmbit comunitari que apoderin aquests grups perquè prenguin les seves pròpies decisions i facin efectius els seus drets.”

Comentari: L'objectiu principal del programa per a la promoció de l'exercici dels drets de ciutadania és apoderar la ciutadania per a l'exercici dels seus drets i per a la seva actuació proactiva en contra de la discriminació i a favor de la diversitat social. A més, les persones nouvingudes tenen el dret d'accés al Servei de Primera Acollida. La formació que inclou el S1A ajuda a donar eines a les persones que acaben d'arribar per conèixer els seus drets i deures i el funcionament dels serveis públics com el de salut.

Aportació 14

“Es valora positivament la inclusió d'una possible actuació per la «Detecció de la violència masclista entre dones joves immigrades» i és per això que recomanem que es contempli la disposició de recursos efectius i mecanismes legals adaptats a les dones estrangeres en situació irregular que han estat víctimes de violència de gènere. Com per exemple assegurar

intèrprets de qualitat a les comissaries i als jutjats, perquè la seva manca o falta de qualitat pot suposar un obstacle que impedeixi a moltes dones estrangeres accedir i obtenir justícia. L'objectiu és garantir la justícia, protecció i reparació adequada per aquestes dones i els seus familiars”

Comentari: Es traslladarà aquesta petició a la unitat responsable en el marc de la Comissió Interdepartamental d'Immigració.

Aportació 15

[Per a la millora de l'ocupabilitat de les persones immigrades]

“Fomentar qualsevol tipus de formació.”

“Incentivar un tipus d'estudi que demostrï que es necessari preparar-se i fer-los-hi un contracte de treball.”

“Potenciant la formació de persones adultes i el seu accés.”

“Les persones en situació irregular no poden accedir a la formació en les mateixes condicions que la resta, per la qual cosa les seves oportunitats de millora es veuen seriosament compromeses. Caldria oferir-los la possibilitat d'accedir a cursos ocupacionals, malgrat la seva situació jurídica.”

“Facilitar l'accés a formació de tot tipus a persones encara que no tinguin papers.”

Comentari: El programa que proposem de millora de l'ocupabilitat de les persones immigrades posa especial èmfasi en la formació professional de les persones immigrades a més d'altres accions en el camp de la orientació laboral o de formació adreçades als joves. D'altra banda, el programa de lluita contra la irregularitat inclou accions formatives que ajudin a millorar l'ocupabilitat de les persones en situació administrativa i regular i, finalment, els permetin accedir a un contracte de treball.

Aportació 16

[En relació a la igualtat d'oportunitats en el treball]

“Formació i material per a les empreses, per treballar en la no-discriminació i la diversitat. Incentius, premis i reconeixements a les empreses diverses i amb una manera de fer que promogui la integració.”

“Finançament i/o suport tècnic per a implementar plans d'igualtat, de diversitat, d'acollida, etc., dins les empreses.”

Comentari: Es traslladarà les propostes a la unitat corresponent en el marc de la Comissió Interdepartamental d'Immigració.

Aportació 17

“Per evitar la irregularitat sobrevinguda és necessari un canvi en la normativa que rebaixi els requisits per l'accés a les prestacions assistencials (PIRMI) en cas de perill de pèrdua de la residència legal.”

Comentari: Es traslladarà les propostes a la unitat corresponent en el marc de la Comissió Interdepartamental d'Immigració.

Aportació 18

[Sobre com acostar l'escola a les famílies immigrades]

“Ofertint activitats que siguin del seu interès i no volent integrar-los a les nostres.”

“Entenent les seves costums i cultura, etc.”

“Afavorint l'aprenentatge de diferents cuines i les diferents maneres d'organitzar l'economia familiar”

“Hacer sentir a las familias que forman parte del colegio y del sistema educativo.”

“Integrar als seus pares i mares a les AMPAs de les escoles.”

“Millorar les competències comunicatives i la llengua”

“Programes de «família guia» en els que una família ja dins l'escola acompanya durant tot el curs una família que acaba d'entrar-hi (exemple a Vic).”

Comentari: El programa *Benvinguda a l'escola a les famílies immigrades* agrupa diverses actuacions orientades a ajudar en la millora de les expectatives educatives a través de la informació a les famílies, la promoció de la seva participació en l'àmbit escolar i la visualització de l'èxit educatiu de persones de diferents orígens. Les actuacions que s'està acabant de definir recullen en bona part el sentit de les propostes fetes.

Aportació 19

[Sobre l'èxit educatiu dels fills i filles de les persones immigrades]

“Prohibició de la segregació educacional i el foment per part de l'Administració competent de les «escoles gueto»”

“Millorar els recursos existents, que no siguin discriminatoris com fins ara”

“Incentivar un tipus d'estudi que demostrí que és necessari preparar-se per tenir més èxit a l'hora de trobar feina (per exemple aprendre català).”

“Augmentant el número de professorat i baixant les ràtios, per a fer una educació individualitzada, no només pels infants immigrants, sinó per a tots els nens i nenes.”

“Facilitar la incorporació de joves immigrants (de 1a o 2a generació) en les plantilles docents, també, si cal per via de polítiques afirmatives.”

“Fent que l'alumne nouvingut mostri als seus companys les característiques culturals d'on ve i les alumnes d'aquí facin el mateix amb ells i així es promogui l'intercanvi.”

“Millorar el nivell instructiu de les seves famílies i disminuir l'alt índex d'analfabetisme.”

“Ofertir espais de treball adequats als infants fora de l'horari escolar per a poder estudiar o fer deures: a l'escola, o bé acompanyar a conèixer la biblioteca.”

Comentari: Es traslladarà les aportacions i comentaris fets al Departament d'Ensenyament en el marc de la Comissió Interdepartamental d'Immigració. Pel que fa a la lluita contra l'analfabetisme, el programa 2.4.2 del Pla de Ciutadania i de les Migracions 2017-2020 inclourà accions concretes diverses per a respondre a aquesta necessitat.

Aportació 20

“S'esmenta la possible actuació d'elaborar un «Pla per a l'abordatge del tràfic i de l'explotació sexual de dones». Catalunya ja compta amb un Protocol de Protecció de les Víctimes de Tràfic d'éssers Humans i és per això que instem a la Generalitat a garantir els recursos econòmics i humans per fer-lo efectiu i així defensar els drets humans de les víctimes oferint informació sobre els serveis, riscos i mesures de protecció que tenen a la seva disposició. A més d'establir mesures especials per a víctimes procedents dels col·lectius més vulnerables, com els menors d'edat o les persones en situació administrativa irregular.”

Comentari: S'incorporarà l'aportació i, en el marc de la Comissió Interdepartamental d'Immigració, es traslladarà aquesta proposta al Departament d'Interior i l'Institut Català de les dones.

Aportació 21

“Recomanem la recollida, l'anàlisi i la publicació de dades sobre la freqüentació sanitària, desagregades per gènere i la situació administrativa de les persones. Cal determinar l'ús de la sanitat que fan la població migrant per tal de trencar amb discursos que relacionen la saturació dels serveis sanitaris amb la població migrant. A més, el Comitè de Drets Econòmics, Socials i Culturals de Nacions Unides recomana als Estats recollir dades segregades per sexe per tal d'incorporar una perspectiva de gènere en les polítiques de salut i reduir les desigualtats entre dones i homes a l'àmbit de la salut.”

Comentari: En el marc de la Comissió Interdepartamental d'Immigració es traslladarà aquesta proposta al Departament de Salut.

Aportació 22

“Una de les actuacions ha de ser incrementar l'ajuda humanitària a les crisis de refugiats als països veïns dels territoris d'origen de les persones refugiades, per exemple a l'Orient Mitjà. Cal respondre a les crides humanitàries de les Nacions Unides que proporcionen aliments bàsics, refugi, assistència mèdica i educativa a les persones refugiades i a les comunitats que les acullen i que pateixen una greu manca de recursos.”

Comentari: Es traslladarà l'aportació als ens gestors de l'Ajuda Oficial al Desenvolupament per a la seva inclusió en el Pla de Ciutadania i de les Migracions 2017-2020

Aportació 23

“Lluitar en contra de les tanques i CIES així com la llei d'immigració.”

Comentari: El comentari planteja accions que sobrepassen la capacitat d'actuació de la Generalitat. En relació a tot i això, ja s'han inclòs actuacions en aquesta línia, tant el programa 4.2.1, que té per objectiu obtenir informació per tal de monitoritzar els procediments de l'Estat relatius a estrangeria, nacionalitat i internament i expulsió d'estrangers, com el programa 4.4.1, que té com a objectiu adequar el marc legal a les noves necessitats socials.

Aportació 24

[En relació amb les accions que es poden dur a terme a les fronteres europees i en origen per acollir amb dignitat les persones refugiades]

“El primer és tenir organismes internacionals que tinguin capacitat per fer respectar els drets que es van aprovar en el seu dia.”

“Invertir en què la mateixa administració pública faci la feina, i no comptar sempre amb entitats del tercer sector per cobrir la demanda i necessitat.”

“Incloure accions per respondre a les necessitats específiques de les dones i nenes refugiades, atès a la seva situació d'especial vulnerabilitat davant abusos i vulneracions de drets humans.”

Comentari: En l'àmbit de les competències de la Generalitat, es compartiran les aportacions amb les unitats responsables en el marc de la Comissió Interdepartamental d'Immigració.

Aportació 25

“Que des de la Generalitat de Catalunya es promoguin les accions institucionals necessàries per demanar a l'Estat espanyol el compliment immediat del compromís adquirit pel seu Govern davant la Unió Europea de reasentar i reubicar a persones refugiades i sol·licitants d'asil que es troben dintre de les fronteres europees.”

Comentari: Des de la SIMC impulsem el programa d'actuacions de comunicació pública i institucional d'alt nivell per a la creació d'un marc polític favorable al compliment dels compromisos de reubicació i reasentament de refugiats de l'Estat. De fet, les actuacions indicades en aquesta aportació es van efectuant de manera periòdica.

Aportació 26

[Sobre l'acollida i integració de persones refugiades]

“Sensibilitzar la societat d'arribada (recordem que ells tenen assumit que canvien de casa, però els autòctons no són prou conscients de la situació que viuen).”

“Cursos de castellà per a refugiats”

“Crear la figura del 'padrí/madrina/acompanyant lingüístic' entre els veïns de Barcelona i les persones refugiades.”

“Qualsevol tipus de formació que pugui anar vinculada per accedir al món laboral/professional.”

“Vincular-los en xarxes de famílies a persones acollidores.”

“Creant xarxes, facilitant la formació incentivada i l'accés a la feina. Donant-los una bona formació cultural i del medi.”

“L'administració pot promocionar uns llocs de treball temporals per aquestes persones per començar a integrar-se.”

“Implicar els refugiats ja a Catalunya en la definició i execució de les polítiques d'acollida.”

“En el nostre cas primer de tot tenir capacitat d'acollir, és a dir, competències en aquests afers.”

“Realitzar una avaluació del sistema autonòmic d'acollida i integració a partir de les persones refugiades i sol·licitants d'asil que ja són a Catalunya. Formar a totes les persones de les administracions locals i autonòmiques que puguin tenir contacte amb les persones refugiades i sol·licitants d'asil en l'àmbit social, educatiu i sanitari.”

“Ofereix informació comprensible a les persones refugiades i sol·licitants d'asil sobre l'accés a tots els serveis proporcionats per les administracions locals i autonòmiques.”

“Cal fer seguiment de trajectòries personals per tal combatre la fragmentació.”

“Desenvolupar mesures i protocols específics perquè les administracions autonòmiques i locals puguin garantir l'acollida integral de les persones refugiades i sol·licitants d'asil a través dels serveis socials de la seva competència i així assegurar l'accés en igualtat a unes condicions de vida adequades, promoure l'acceptació i la participació social, cultural i política.”

“Donant a conèixer a la població el que s'està fent i donar possibilitats de que col·laborin.”

Comentari: Es pren nota de les aportacions per millorar el programa d'acord amb l'objectiu d'establir un sistema integral i eficaç d'acollida i integració de les persones refugiades que arriben a Catalunya.

Aportació 27

“Considerem que, malgrat les dificultats per part del Govern estatal, la Generalitat de Catalunya ha de promoure i participar en l'elaboració i la implementació del Pla estatal d'acollida i d'integració per a persones refugiades i sol·licitants d'asil, així com en l'elaboració i implementació de protocols específics per a la detecció i per a l'assistència a grups vulnerables.”

“Realitzar una anàlisi i proposta de reforma de la Llei 12/2009 reguladora del dret d'asil i de la protecció subsidiària per tal de transposar les obligacions emanades de la Directiva 2013/33/UE sobre condicions d'acollida i així equiparar el sistema d'asil espanyol als estàndards internacionals.”

Comentari: És voluntat de la Generalitat establir un sistema integral i eficaç d'acollida de les persones refugiades. Com s'indica en un dels comentaris, actualment el circuit d'acollida bàsic està definit i gestionat per l'estat, però aquest circuit deixa sense resposta quatre tipologies de persones refugiades que necessiten ajuda i que són objecte d'actuacions diverses: aquelles que han sol·licitat el reconeixement del dret a la protecció internacional però que encara no s'han incorporat al programa estatal, persones a qui es nega la condició tot i haver estat víctimes de la violència, persones

que han abandonat el programa per voluntat pròpia o que l'han finalitzat sense haver assolit un grau d'autonomia i integració social suficient. D'una altra banda, el programa estatal es mostra insuficient en alguns aspectes que cal reforçar, amb actuacions concretes en l'àmbit de la inserció laboral o de l'aprenentatge de la llengua catalana. Pel que fa a l'impuls de canvis normatius, ja està recollit de manera genèrica en el programa 4.4.1.

Aportació 28

[En relació a l'àmbit d'estrangeria]

“Els CIE's, la poca habilitat per adequar-se a les necessitats del beneficiari”

“Existència del CIE a la ciutat, batudes policials, etc.”

“Falta de transparència (per exemple, en quant a reunificació familiar); expulsions en calent i en fred; entre molts d'altres”

Comentari: un dels programes proposats té per objectiu obtenir informació per tal de monitoritzar els procediments de l'Estat relatius a estrangeria, nacionalitat i internament i expulsió d'estrangers.

Aportació 29

“Quan es dona la residència per dos anys les condicions que demanen per poder tornar a renovar-la son molt dures ja que demanen que treballin 6 mesos cada any a jornada completa i això no es fàcil degut a la situació econòmica actual”

Comentari: Es traslladarà aquesta petició a l'Estat en el marc de la Conferència Sectorial d'Immigració o altres mecanismes de participació. Un dels objectius de la Generalitat és adequar el marc legal de les polítiques de ciutadania, mobilitat internacional i protecció internacional a les noves necessitats socials.

Aportació 30

“Que ofereixi ajut, orientació i serveis a les persones abans d'emprendre processos migratoris.”

Comentari: Actualment s'ofereix informació a través del portal MónCat que gestiona el Servei d'Ocupació de Catalunya. Es vetllarà per tal que tothom que vulgui emprendre un projecte migratori ho faci amb la informació necessària.

Aportació 31

“Que doni un marc per a conèixer la realitat migratòria a Catalunya amb tota la seva complexitat, incloent re-emigracions i retorns (recollida de dades estadístiques, registre d'emigrants a l'estranger, manteniment del vincle amb els nacionals a l'estranger i amb els que han estat residents, etc.)”

Comentari: El programa 4.4.4. preveu la creació de l'Observatori de la Ciutadania i de les Migracions de Catalunya, el qual ha de servir per tal d'augmentar el coneixement

en l'àmbit de la ciutadania i la mobilitat internacional i aplicar-lo a la millora de les polítiques públiques que es despleguen a Catalunya.

Aportació 32

“Valorem positivament que es creï un observatori per la recollida de dades i de les polítiques en l'àmbit de la ciutadania i la mobilitat internacional. No obstant això, volem afegir que les dades han d'estar desagregades per origen ètnic i gènere i que l'observatori ha de publicar informes anuals amb els resultats i l'anàlisi de les dades per ser presentats davant el Parlament.”

Comentari: Quan es posi en marxa l'Observatori de la Ciutadania i les Migracions a Catalunya es tindrà en compte aquesta recomanació a l'hora d'establir el sistema d'indicadors sobre polítiques de ciutadania i mobilitat, tenint cura de la seva compatibilitat amb altres estàndards europeus o internacionals en aquesta matèria.

Aportació 33

[Sobre els canvis en el marc legal de les polítiques de ciutadania i de mobilitat internacional]

“Que s'estableixin estratègies perquè les institucions, organitzacions i serveis, tant públics com privats, entenguin la diversitat com un valor i sàpiguen com treure'n partit. Això inclou dotar de recursos i finançament per a formar el personal i els directius, per a fer plans d'acollida o de diversitat, revisar el funcionament intern i els protocols, etc.”

“Tenir una normativa més accessible i menys "criminalista". Les persones no són il·legals.”

“Més igualitari i posant èmfasi amb els drets humans.”

“No inventem res, copiïem dels països nòrdics que tenen molta més experiència que nosaltres i adaptem el seu marc normatiu a la nostra realitat.”

“Oberta i que garanteixi una bona acollida perquè la persona migrant en poc temps se senti una catalana més i tingui el dret i el deure de participar del bé comú.”

“Mentre no es reformi l'actual llei d'asil, demanar al Govern espanyol l'elaboració del reglament que desplegui la Llei 12/2009, de 30 d'octubre, reguladora del dret d'asil i de la protecció subsidiària.”

“Els aspectes de la Llei d'estrangeria actual que caldria modificar són: a) Facilitar el reagrupament familiar, especialment, dels menors i els cònjuges, b) Escurçar el període necessari per a sol·licitar el permís de residència per arrelament, c) Simplificar el procés de contractació dels immigrants, especialment, en el cas de la primera ocupació.”

“La privació de llibertat d'una persona pel fet de no tenir una situació jurídica regularitzada que emana de la llei actual contravé els principis dels drets humans.”

“La llei dificulta l'accés i la renovació dels permisos de residència i treball, provocant situacions d'extrema precarietat entre persones amb capacitats per integrar-se laboralment però que no reuneixen els requisits (contracte d'un any per fer l'arrelament social, etc).”

“Cal apostar decididament cap a la desvinculació dels conceptes de ciutadania i nacionalitat. El concepte de ciutadania, íntimament vinculat als de convivència i comunitat (en contextos de barri/ciutat/àrea o regió/nació), aporta el component clau dels drets vinculats al lloc de

residència i treball habituals. El conjunt de drets de ciutadania ha de créixer i ampliar-se, mantenint a l'horitzó la fita dels drets de participació i representació electoral, en aquest cas, en el marc de les eleccions catalanes.”

“Cal que pugui donar resposta de forma individualitzada a les necessitats, i no voler establir criteris globals que normalment, com a tots els marcs normatius, no donen resposta a les necessitats dels ciutadans. Cal que busqui la normalització i la inclusió de les persones des d'una mirada no etnocentrista.”

“Hauria de preservar el caràcter acollidor, tot permetent una gestió dels fluxos més flexible (per exemple, afavorint la migració circular que evitaria que persones que encara no tenen el permís de residència permanent romanguin a Catalunya en condicions molt precàries, malgrat no tenir perspectives de millora a curt termini, amb l'únic propòsit de renovar-lo). Caldria afavorir decididament la contractació en origen per tal de contribuir a reduir la influència de les màfies que es lucren amb els moviments migratoris.”

“Hauria de reflectir el respecte pels drets humans i la dignitat de totes les persones. En aquest sentit, ha d'haver un pronunciament clar i contundent en contra de la privació de llibertat dels estrangers sense de documentació. I per tant la supressió dels Centres d'Internament d'Estrangers.”

“La movilidad es la base de la economía. Buscar soluciones consensuadas entre entidades para lograr la plena ciudadanía en equidad de condiciones. El voto hace parte de este marco normativo. Si una persona vive, trabaja, declara renta en un país, debe obtener el derecho pleno al voto, y a su inserción en la sociedad de acogida.”

“Que els visats per moure't tinguessin les mateixes exigències per tothom. Qualsevol persona té dret a la mobilitat i a ser acollit, no perseguit i no s'ha de jugar la vida per poder-ho fer.”

“Que tingui en compte les desigualtats per motius socioeconòmics i no exclusivament culturals.”

“Que ofereixi ajut, orientació i serveis a les persones abans d'emprendre processos migratoris, mentre són vivint a un país que no és el seu d'origen, i quan tornen, tant per a Catalans com per a Estrangers.”

“Un marc per a conèixer la realitat migratòria a Catalunya amb tota la seva complexitat, incloent re-emigracions i retorns. (Recollida de dades estadístiques, registre d'emigrants a l'estranger, manteniment del vincle amb els nacionals a l'estranger i amb els que han estat residents...)”

“Que estableixi estratègies perquè les institucions, organitzacions i serveis, tant públics com privats, entenguin la diversitat com un valor i sàpiguen com treure'n partit. Això inclou dotar de recursos i finançament per a formar el personal i els directius, per a fer plans d'acollida o de diversitat, revisar el funcionament intern i els protocols, etc.”

Comentari: Agraïm totes les aportacions fetes en aquesta qüestió sobre com voldria la ciutadania el marc normatiu de ciutadania i mobilitat internacional. Tenint en compte que es tracta d'una matèria competència de l'Estat, es tindrà en compte aquests comentaris per proposar al Govern espanyol en el marc de la Conferència Sectorial d'Immigració, quan s'escaigui, una modificació de l'actual llei d'estrangeria o per futurs desenvolupaments normatius. Altres aportacions concretes, relatives al coneixement del fet migratori, a la valoració de la diversitat o a la informació a les

persones que emprenen processos migratoris, ja han estat recollides en aportacions anteriors.

Barcelona, 16 de gener de 2017

Oriol Amorós i March
Secretari d'Igualtat, Migracions i
Ciutadania

Vist i plau

Jordi Foz i Dalmau
Secretari general de Transparència i
Govern Obert